

A Kes e Felisohitelinässi
Tänään on pitkäntähti

TEKINTETES KAR !

Azzal a tiszteletteljes indítvánnyal fordulok a tek. Karhoz, hogy intézzen a Kar az Egyetemi Tanács útján felterjesztést a Nm. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Urhoz az iránt, hogy a jogi és államtudományi kar az I. évfolyamra beiratkozni kívánó nők számára megnyitassék.

I n d o k o l á s :

1. A jogfejlődés iránya - akár a magánjogot, akár a közjogot tekintsük - az egyenjogúsítás gondolatának illetve érvényesítésének kedvez. Ezzel a tendenciával nyilván ellenkezik az, hogy a tanulás feltételeiben különbséget teszünk a két nem között. Ettől független és megtámadhatatlan alapelv az, hogy a tehetségesek és arravalók elől nem szabad elzárni a tanulmányozás útjait. Nem véletlen, hogy az európai kulturállamok többsége a jogfejlődés irányzatába beleilleszkedve és a fentemlített alapelvet figyelembevéve a következményeket a felső oktatásügy terén levonta és a nők számára a beiratkozást a jogi fakultásokra lehetővé tette. Így Svédország, Norvégia, Hollandia, Svájc, Anglia, Németország, Franciaország, Olaszország, Lengyelország és Törökország egyetemlein a nők akadálytalanul beiratkozhatnak bármelyik fakultásra, tehát a jog- és államtudományi karokra is.

2. A közigazgatásban és az igazságszolgáltatásban bőven akadnak oly feladatkörök, a melyekben a nők nemcsak hogy megállják helyüket, de a melyek a nő munkaerejét egyenesen igényelik elannyira, hogy e funkciók összehangteljesebb megoldásához igen sok esetben szükség is van a jogban jártas nők munkájára. Így pl. a család- és örökösödési jog nemkülömben a női és gyermekmunkával kapcsolatos peres és perenkívüli kérdések ugyszintén a méreteiben egyre növekvő szociális igazgatás teendői a jogi és gazdasági ismeretekkel rendelkező nőkben értékes

munkaerőket nyerhetnek.

3. Az ország jelentősen megnagyobbodott területe mellett nem kell tartani attól, hogy a jogi karnak a nők számára leendő megnyitása érezhető mértékben fokozná a jogi pályák - egyébként a multtal szemben amugy is enyhülő - túlzufoltságát. Külföldön, a hol - az említett országokban - a nők szabadon iratkozhatnak a jogi karokra, rendszerint csekély a száma a női jogászoknak; de legalább is alárendelt a tanári vagy orvosi fakultásokra beiratkozó nőkhöz mérten.

Egyébként a jogi pályák egészségtelen méretű túltelítettségét tapasztalás szerint biztosabban és hathatósabban enyhíti a jogi tanulmányok megszigorítása / a milyen volt pl a gyakorlati közigazgatási szakvizsgának kötelezővé tétele / mint a feltehetőleg Magyarországon sem nagy számmal jelentkezendő női joghallgatók távoltartása. Viszont tény az, hogy a megnagyobbodott ország közigazgatása és igazságszolgáltatása növekvő számú személyzetet igényel s éppen ezért - a természetes fogyatékot is figyelembe véve - valuszínűtlennek kell tartanunk azt, hogy a jogi pályáknak a 30-as évek első felében észlelt túlzufoltsága a közel jövőben megismétlődjék. A gazdasági életpályák növekvő felvevőképessége, a kormányzat által szervezett átképző tanfolyamok és a kormányzatnak a szabad pályák érdekében folytatott következetes, üdvös propagandája egyaránt biztosítékok a mellett, hogy a közel jövő gondjai közt nem a jogásztulprodukció lesz a legnyomósabb.

4. Az az érv, hogy a nő nem való jogásznak, nem lebecsülendő, de végeredményben mégis inkább apriorisztikus okoskodás vitatható eredménye, a mely nélkülözi az érdemleges tapasztalatokat. Egykor jelentős ellenvéleménye volt annak is, hogy a nők a tanári vagy orvosi pályákra menjenek. Az élet kiválasztó, kiselejtező hatalmában és erejében kell bizni, a mely a netán meg nem felelő jogászt - tekintet nélkül nemére - elsodorja és kiselejtezi arról a helyről, amelyre nem való. Ha - mint feltehető és megengedhető - a judicium átlagban kisebb is a nők-

nél, másrészt hangoztatni kell azt, hogy : 1. nem minden jogász munkája egyben bírói funkció, 2. van sok feladatkör főleg a közigazgatásban, de az igazságszolgáltatásban is /jogi képviselő/ a melyben a nőknek speciális hivatottsága van. A jóléti, szociális igazgatás feladataira gondolunk elsősorban. Házassági perekben a tanácsadó nő szerepét ki-zárni oly hiba, a mely az osztó igazság és az "audiatur et altera pars" követelményeit is érinti.

5. Pedagógiai érdekek is a mellett szólnak, hogy a nők iratkozhas-sanak szabadon a jogi karra. A nőknek az előadásokon, a szemináriumokon való jelenléte és közreműködése feltehetőleg, sőt tapasztalás szerint is serkentő hatással van a férfi hallgatók öntevékenységre, igyekezeté-re.

6. Végül figyelembe veendő az, hogy a volt Cseh-Szlovák köztársaság egyetemén nemkülönben a volt kolozsvári román egyetemen a nők akadálytalanul iratkozhatnak a jogi fakultásra. Ennek következtében a magasabb évfolyamokon szerzett jog alapján ezidőszerint számos női hallgató van beírva. Ez azután azt jelenti, hogy a főiskolai tanulmányozás feltételeiben a volt trianoni ország és a Szent Koronához visszatért felszabadult területek között különbség állott elő - a trianoni terület főiskolásainak rovására. Ezt a tárgyi érvekkel már valóban nem indokolható joghátrányt és egységhiányt mielőbb ki kellene küszöbölni.

Maradok a Tekintetes Karnak mély tisztelettel

Dr. Schneller Károly s.k.

egyetemi ny.r.tanár